

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 7 юли 2023 г.
(OR. en)

10738/23

Междуетноститутитионално досие:
2023/0235(NLE)

FRONT 208
COWEB 89
MIGR 216

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 7 юли 2023 г.

До: Г-жа Th  r  se BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2023) 397 final

Относно: Предложение за РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА за сключването, от името на Съюза, на Споразумението между Европейския съюз и Република Албания за оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Албания

Приложено се изпраца на делегациите документ COM(2023) 397 final.

Приложение: COM(2023) 397 final

Брюксел, 7.7.2023 г.
COM(2023) 397 final

2023/0235 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за сключването, от името на Съюза, на Споразумението между Европейския съюз и Република Албания за оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Албания

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Една от задачите на Европейската агенция за гранична и брегова охрана („Агенцията“) е да си сътрудничи с трети държави във връзка с областите, обхванати от Регламента за европейската гранична и брегова охрана (Регламент (ЕС) 2019/1896) („регламентът“), „включително чрез евентуално оперативно разполагане в трети държави на екипи за управление на границите“¹. По-конкретно Агенцията, като част от европейската гранична и брегова охрана, трябва да гарантира европейското интегрирано управление на границите², един от компонентите на което е сътрудничеството с трети държави в областите, обхванати от регламента, с акцент по-специално върху съседните трети държави и държавите на произход или транзитно преминаване на незаконни мигранти³. Агенцията може да си сътрудничи с органите на трети държави, компетентни по въпросите, обхванати от регламента, доколкото това е необходимо за изпълнението на нейните задачи⁴, и може да извършва действия, свързани с европейското интегрирано управление на границите на територията на трета държава, със съгласието на тази трета държава.

Съгласно член 73, параграф 3 от регламента при обстоятелства, изискващи разполагането на екипи за управление на границите от Постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана в трета държава, в която членовете на екипите ще упражняват изпълнителни правомощия, Съюзът следва да сключи споразумение за статута със съответната трета държава. Такова споразумение за статута следва да се основава на образеца, който Комисията е изготвила, както е предвидено в член 76, параграф 1 от този регламент. Комисията прие този образец на 21 декември 2021 г.⁵.

Република Албания се намира на миграционния маршрут през Западните Балкани, по който се наблюдава значителна незаконна миграция към Европейския съюз както по суша, така и през Адриатическо море. През 2022 г. Агенцията регистрира повече от 144 000 незаконни преминавания и опити за преминавания на външните граници на Европейския съюз по маршрута през Западните Балкани. Незаконните мигранти са мишена на организирани престъпни групи, занимаващи се с контрабанда на хора, и са изложени на голям риск от нарушаване на правата на човека. Големият брой на незаконно пристигащите и молбите за убежище оказва също значителен натиск върху някои държави — членки на Европейския съюз, което води до необходимостта от общи, координирани действия на равнището на Съюза. Албания беше първата държава, която се договори за споразумение за статут с Европейския съюз. Това споразумение, което се основава на предишния Регламент за

¹ Член 10, параграф 1, буква ф) от Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана.

² Член 71, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1896.

³ Член 3, буква ж) от Регламент (ЕС) 2019/1896.

⁴ Член 73, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1896.

⁵ Съобщение COM(2021) 829 — Образец на споразумение за статута в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624.

европейската гранична и брегова охрана (Регламент (ЕС) 2016/1624⁶), беше подписано през октомври 2018 г. и влезе в сила на 1 май 2019 г.⁷

Съвместните операции, провеждани въз основа на това споразумение за статута, са ограничени обаче до сухопътните граници на Албания с Европейския съюз и участъци от Адриатическо море. При действието си в тази ограничена рамка, Frontex започна две съвместни операции в Албания: съвместна операция „Albania Land“ по сухопътната граница на Албания с Гърция (започната на 22 май 2019 г.) и съвместна операция „Albania Sea“ по морската граница на Албания (започната на 24 март 2021 г.). Понастоящем има около 150 служители на Frontex, разположени в рамките на тези съвместни операции, което доведе до подобряване на граничния контрол чрез ограничаване на незаконната миграция и борба с трансграничната престъпност.

На 18 ноември 2022 г. и след влизането в сила на Регламент (ЕС) 2019/1896, с който се разшири обхвата на споразуменията за статута, Комисията получи разрешение от Съвета да започне преговори с Република Албания, както и с Черна гора, Сърбия и Босна и Херцеговина, за споразумение относно оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в тези държави въз основа на този нов регламент. На 30 ноември 2022 г. Комисията организира първоначална среща с четирите горепосочени държави, на която бяха представени основните новости в образца на споразумение за статута. На 22 и 23 февруари 2023 г. в Тирана Европейската комисия, от името на Европейския съюз, и Република Албания проведоха официални преговори за постигане на споразумение. Комисията счита, че целите, определени от Съвета в неговите указания за водене на преговорите, са постигнати и че споразумението е приемливо за Съюза.

Приложеното предложение за решение на Съвета представлява правното основание за сключването на Споразумението между Европейския съюз и Република Албания относно оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Албания.

Положение на асоциираните към Шенген държави

Настоящото предложение доразвива достиженията на правото от Шенген в областта на управлението на външните граници. При все това Съюзът няма правомощия да сключи споразумение за статута с Република Албания по начин, който обвързва Норвегия, Исландия, Швейцария и Лихтенщайн. За да се гарантира, че граничните служители и другите компетентни служители, изпратени от тези държави в Република Албания, се ползват със същия статут като предвидения в бъдещото споразумение за статута, в съвместни декларации, приложени към споразумението, следва да се посочи, че е желателно да бъдат сключени подобни споразумения между Република Албания и всяка от тези асоциирани държави.

Настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение

⁶ Регламент (ЕС) 2016/1624 на Европейския парламент и на Съвета от 14 септември 2016 г. за европейската гранична и брегова охрана, за изменение на Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 863/2007 на Европейския парламент и на Съвета, Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета и Решение 2005/267/ЕО на Съвета, ОВ L 251, 16.9.2016 г., стр. 1.

⁷ ОВ L 46, 18.2.2019 г., стр. 3.

2002/192/ЕО на Съвета⁸; Следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Засилването на контрола на територията на Република Албания ще окаже положително въздействие върху управлението на външните граници на Съюза, както и на границите на самата Република Албания. Сключването на споразумение за статута ще бъде в съответствие с по-широките цели и приоритети за сътрудничество, определени в Споразумението за стабилизиране и асоцииране между Европейския съюз и Република Албания⁹.

Сключването на споразумение за статута би могло също така да подпомогне по-широките усилия и ангажименти на Европейския съюз за по-нататъшно развитие на сътрудничеството и способностите¹⁰ с цел да се допринесе за управлението на реакцията при кризи и да се насърчи сближаването по въпросите на външната политика и сигурността между Съюза и Република Албания.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание за настоящото предложение са член 77, параграф 2, букви б) и г) и член 79, параграф 2, буква в) от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от ДФЕС.

Компетентността на Европейския съюз да сключва споразумение за статута е предвидена изрично в член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896, който гласи, че „[п]ри обстоятелства, които изискват разполагането на екипи за управление на границите от постоянния корпус в трета държава, в която членовете на екипите ще упражняват изпълнителни правомощия, Съюзът [...] сключва споразумение за статута със съответната трета държава“.

Съгласно член 3, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз Съюзът разполага с изключителна компетентност за сключването на международни споразумения, когато това е предвидено в законодателен акт на Съюза. В член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 се предвижда, че Европейският съюз „сключва споразумение за статута със съответната трета държава“. Следователно споразумението, което предстои да бъде подписано и сключено с Република Албания, е от изключителната компетентност на Европейския съюз. В съответствие с член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 предложеното споразумение за статута се основава на образаца на споразумение, приет от Комисията през декември 2021 г.¹¹,

⁸ Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген, ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20

⁹ ОВ L 108, 29.4.2010 г., стр. 3.

¹⁰ Като например обучение, осведоменост за състоянието, оборудване, способност за реагиране, разполагане на персонал и др.

¹¹ Съобщение COM(2021) 829.

като се вземат предвид по-рано договорените разпоредби на съществуващото споразумение за статута с Република Албания¹².

- **Субсидиарност и пропорционалност**

Необходимост от общ подход

Едно споразумение за статута ще даде възможност за разполагане в Република Албания на европейски екипи за гранична и брегова охрана от Европейската агенция за гранична и брегова охрана, като се използват всички възможности, предлагани от Регламент (ЕС) 2019/1896. Без такъв инструмент може да се използва само двустранно разполагане от държавите членки за развитие и прилагане на европейско интегрирано управление на границите и за подпомагане на Република Албания в управлението на значителен брой мигранти, които се стремят да преминат транзитно през нейната територия извън крайно ограничения географски обхват на действащото споразумение за статута с Република Албания. Следователно е необходим общ подход за по-добро управление на границите на Република Албания.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Тъй като това ще бъде ново споразумение, оценка или проверки за пригодност на съществуващите инструменти не биха могли да бъдат извършени. Не е необходима оценка на въздействието за договарянето на споразумение за статута.

- **Основни права**

Както е посочено в съображение 88 от Регламент (ЕС) 2019/1896 Комисията ще направи оценка на положението с основните права, свързано с областите, обхванати от споразумението за статута в Република Албания, и ще информира Европейския парламент за това.

Предвиденото споразумение ще съдържа практически мерки, свързани със зачитането на основните права, и ще гарантира пълното зачитане на основните права по време на дейностите, организирани въз основа на споразумението. Споразумението ще предвижда независим и ефективен механизъм за подаване на жалби съгласно съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2019/1896, за да се наблюдава и гарантира зачитането на основните права във всички дейности, организирани въз основа на споразумението.

- **Защита на данните**

Ако разпоредбите на споразумението за статута, свързани с прехвърлянето на данни, се различават съществено от образа на споразумение за статута, ще се проведе консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните относно тези разпоредби.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Споразумението за статута само по себе си няма да доведе до финансови последици. Действителното разполагане на екипи за гранична охрана въз основа на оперативен план би довело до разходи, поети от бюджета на Агенцията. Бъдещите операции въз

¹² [EUR-Lex - 22019A0218\(01\) - BG - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

основа на споразумение за статута ще се финансират със собствените ресурси на Агенцията, както е предвидено в годишния бюджетен цикъл на Съюза.

Вноската на Съюза за Европейската агенция за гранична и брегова охрана вече е част от бюджета на Съюза, както е посочено в заключенията на Съвета към Споразумението за многогодишната финансова рамка.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Комисията ще осигури подходящ мониторинг на изпълнението на споразумението за статуса.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за сключването, от името на Съюза, на Споразумението между Европейския съюз и Република Албания за оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Албания

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, букви б) и г) и член 79, параграф 2, буква в) във връзка с член 218, параграф 6, буква а) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент¹³,

като има предвид, че:

- (1) В съответствие с Решение 2023/XXX на Съвета от [...] г. Споразумението между Европейския съюз и Република Албания за оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Албания („Споразумението“), беше подписано от [...] на [...] г., при условие че бъде сключено на по-късна дата.
- (2) Съгласно член 73, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета¹⁴ при обстоятелства, които изискват разполагането на екипи за управление на границите от постоянния корпус на европейската гранична и брегова охрана в трета държава, в която членовете на екипите ще упражняват изпълнителни правомощия, Съюзът сключва споразумение за статута със съответната трета държава въз основа на член 218 от Договора а функционирането на Европейския съюз.
- (3) Настоящото решение представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета¹⁵; Следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (4) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания¹⁶, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

¹³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁴ Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1).

¹⁵ Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).

¹⁶ Протокол (№ 22) относно позицията на Дания (ОВ С 326, 26.10.2012 г., стр. 299—303).

Доколкото настоящото решение представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящото решение Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.

(5) Споразумението следва да бъде одобрено от името на Съюза,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Споразумението между Европейския съюз и Република Албания за оперативните дейности, провеждани от Европейската агенция за гранична и брегова охрана в Република Албания (наричано по-долу „споразумението“), се одобрява от името на Съюза¹⁷.

Член 2

Комисията извършва от името на Съюза уведомлението до Република Албания, предвидено в член 22, параграф 1 от споразумението, за да се изрази съгласието на Съюза да бъде обвързан със споразумението.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му¹⁸.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*

¹⁷ Текстът на споразумението е публикуван в ОВ L, стр. .

¹⁸ Датата на влизане в сила на Споразумението ще бъде публикувана в *Официален вестник на Европейския съюз* от Генералния секретариат на Съвета.